

Ankestyrelsens brev til Nordfyns Kommune

Nordfyns Kommunes sagsbehandlingsfrister efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2

18. december 2018

J.nr. 2017-4819

[A] har den 17. januar 2017 og 24. januar 2017 skrevet til Statsforvaltningen om Nordfyns Kommunes manglende overholdelse af den offentliggjorte sagsbehandlingstid i hendes ansøgningssag om merudgiftsydelse efter servicelovens § 100.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tilsynet med kommunerne varetages fra 1. april 2017 af Ankestyrelsen, jf. kommunestyrelseslovens § 47, stk. 1. Det er derfor Ankestyrelsen, der nu behandler sagen.

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

På baggrund af henvendelserne fra [A] samt Nordfyns Kommunes redegørelser om kommunens offentliggjorte sagsbehandlingsfrister, har Ankestyrelsen fundet grundlag for at udtale sig om Nordfyns Kommunes praksis vedrørende beregningen af sagsbehandlingsfrister efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2.

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Vi har endvidere fundet grundlag for at udtale os om kommunens praksis vedrørende fremsendelse af skriftlig besked til ansøger om manglende overholdelse af den udmeldte sagsbehandlingsfrist.

Resumé

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at Nordfyns Kommunes praksis vedrørende beregningen af sagsbehandlingsfrister på det sociale område er i strid med retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, 1. punktum.

Det er også vores opfattelse, at Nordfyns Kommunes praksis vedrørende skriftlig besked om manglende overholdelse af den udmeldte

sagsbehandlingsfrist er i strid med retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, 3. punktum.

Ankestyrelsen beder på den baggrund kommunalbestyrelsen i Nordfyns Kommune om inden 2 måneder at oplyse, hvad Ankestyrelsens udtalelse giver kommunalbestyrelsen anledning til.

Nedenfor følger en gennemgang af sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Ankestyrelsens opfattelse.

Sagens baggrund

På baggrund af [A]s klage til Nordfyns Kommune over sagsbehandlingstiden i hendes konkrete ansøgningssag har kommunen den 19. december 2016 blandt andet skrevet følgende til hende:

”Generelt kan det oplyses, at de 4 ugers behandlingstid er fra modtagelse af sidste oplysninger til sagen. Forvaltningen har pligt til at indhente relevante oplysninger for at kunne behandle din ansøgning.”

På borgmesterens vegne har forvaltningen endvidere svaret følgende til [A] den 2. januar 2017:

”Nordfyns Kommune bestræber sig på at behandle henvendelser fra borgerne, herunder ansøgninger om merudgiftsydelse, så hurtigt som muligt under hensyntagen til de ressourcer, som kommunen har til rådighed.

Sagsbehandlingen vil dog altid medføre et vist tidsforbrug, blandt andet fordi det er vigtigt at sikre, at en sag er tilstrækkeligt oplyst, forinden afgørelse træffes.

I den foreliggende sag er der reageret inden for 4 uger efter hver enkelt af dine henvendelser. Afgørelsen af den 27. oktober 2016 vedrørende merudgiftsydelsen er desuden truffet kort tid efter modtagelsen af den sidste dokumentation fra dig.

Samlet set er det borgmester [B]s opfattelse, at tidsforbruget forbundet med behandlingen af din sag ikke har været urimeligt.”

På baggrund af [A]s henvendelse til Statsforvaltningen har Statsforvaltningen den 14. februar 2017 anmodet Nordfyns Kommune om en redegørelse vedrørende kommunens overholdelse af retssikkerhedslovens § 3, stk. 2.

Kommunen har herefter i redegørelse af 17. februar 2017 til Statsforvaltningen blandt andet anført følgende om forløbet i den konkrete sag:

”Det følger af retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, at der på de enkelte sagsområder skal fastsættes og offentliggøres frister for sagsbehandlingstiden, og at ansøgeren skal have skriftlig besked, hvis fristen i en konkret sag ikke kan overholdes.

Nordfyns Kommunes frister for sagsbehandlingstiden er i overensstemmelse hermed offentliggjort på hjemmesiden, jf. følgende link:

<https://www.nordfynskommune.dk/~media/Hjemmeside/Topmenu/Omkommunen/Generelinformation/Sagsbehandlingstider/Sagsbehandlingsfrister.pdf?la=da>

Af dette dokument fremgår, at fristen vedrørende merudgiftsydelse er 4 uger.

[...]

Baggrunden for, at fristen på 4 uger ikke har kunnet overholdes i den konkrete sag, er at der ikke inden for denne frist var tilvejebragt de informationer og vurderinger, som var nødvendige for at kunne træffe endelig afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag.

[...]

Formålet med retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, 3. pkt. er at sikre, at en borger får besked, hvis den normale sagsbehandlingstid viser sig at blive overskredet. I tilfælde, hvor det imidlertid allerede er åbenlyst også for borgeren, at de for afgørelsen nødvendige oplysninger endnu ikke foreligger, er der dog ikke noget fornuftigt formål i at fremsende besked herom på skrift.”

Kommunen har i sin redegørelse endvidere anført følgende om kommunens generelle praksis:

“Overordnet kan det oplyses, at Nordfyns Kommune tilstræber at overholde de fastsatte sagsbehandlingstider, i overensstemmelse med retssikkerhedslovens § 3, stk. 2.

I de tilfælde, hvor sagsbehandlingstiden bliver længere end den relevante frist, kan ansøgeren forvente at modtage skriftlig besked om, hvornår en afgørelse kan forventes.

Dette gælder både overordnet – altså for alle de forskellige sagstyper og frister – og specifikt i relation til ansøgninger om merudgiftsydelse.

Nordfyns Kommune er således opmærksom på retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, og overholder denne.”

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Dette fremgår af kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1.

Ankestyrelsen kan som tilsynsmyndighed udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, jf. kommunestyrelseslovens § 50.

Ankestyrelsens udtalelse

Beregning af sagsbehandlingsfrister efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2

I § 3 i retssikkerhedsloven (nu lovbekendtgørelse nr. 1064 af 21. august 2018 med senere ændringer om retssikkerhed og administration på det sociale område) er der regler om sagsbehandlingstid og sagsbehandlingsfrister for sager på det sociale område:

”§ 3. Kommunalbestyrelsen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal på de enkelte sagsområder fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af

en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal offentliggøres. Hvis fristen ikke kan overholdes i en konkret sag, skal ansøgeren skriftligt have besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.”

Det følger endvidere af lovens § 10, at myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter loven, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

Af Børne- og Socialministeriets vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område (vejledning nr. 10283 af 7. december 2017) fremgår det, at § 3, stk. 2, omhandler de tilfælde, hvor en borger har søgt om hjælp, og hvor borgeren derfor har interesse i at få oplyst, hvor lang tid der vil gå, før der foreligger en afgørelse.

Reglen er således ikke udformet med henblik på de situationer, hvor forvaltningen uden en ansøgning fra en borger rejser spørgsmål om, hvorvidt der er behov for hjælp.

Det fremgår også af vejledningen, at fristen regnes fra det tidspunkt, hvor myndigheden har modtaget en ansøgning, og omfatter tiden, indtil afgørelsen er truffet.

Vi henviser herved til vejledningens punkt 36 og 39.

Af forarbejderne til retssikkerhedslovens § 3 (lovforslag nr. L228 af 16. april 1997) fremgår blandt andet følgende:

”Det er vigtigt, at borgerne får at vide, hvilket serviceniveau de kan forvente med hensyn til sagsbehandlingstid. Det foreslås derfor, at kommunen og amtskommunen skal fastsætte en frist for, hvor længe der må gå, før en borger får et svar på sin ansøgning.

Reglen går således ud på, at hver enkelt kommunalbestyrelse eller amtsråd skal beslutte, hvordan kommunens service skal være på de enkelte områder. Der skal i kommunen og amtskommunen inden for de enkelte sagstyper, være fastsat generelle frister, som offentliggøres og lægges frem på biblioteker m.v.”

Det er på denne baggrund vores vurdering, at sagsbehandlingsfristerne skal beregnes således, at ansøgningstidspunktet er starttidspunktet for fristen, og afgørelsestidspunktet er sluttidspunktet.

Da fristen regnes fra ansøgnings- til afgørelsestidspunktet, indgår kommunens sagsoplysning også i sagsbehandlingstiden.

En kommune kan derfor ikke stille krav om, at sagen skal være fuldt oplyst, før den udmeldte sagsbehandlingsfrist begynder at løbe.

Ankestyrelsen lægger til grund, at Nordfyns Kommune har (haft) en praksis, hvorefter kommunen har beregnet sagsbehandlingsfristen på fire uger fra det tidspunkt, hvor sagen var fuldt oplyst.

Vi henviser herved til det af kommunen anførte til [A]:

”Generelt kan det oplyses, at de 4 ugers behandlingstid er fra modtagelse af sidste oplysninger til sagen.”

og

”I den foreliggende sag er der reageret inden for 4 uger efter hver enkelt af dine henvendelser.”

Da fristen regnes fra ansøgnings- til afgørelsestidspunkt, er det Ankestyrelsens vurdering, at denne praksis ikke er i overensstemmelse med retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, 1. punktum.

Skriftlig besked til ansøger om manglende overholdelse af fristen

Af vejledningens punkt 40 fremgår det, at hvis myndigheden ikke kan træffe en afgørelse inden for den frist, som myndigheden har fastsat, skal ansøgeren skriftligt have dette at vide, og myndigheden skal oplyse, hvor lang tid borgeren kan forvente, at der vil gå, før myndigheden kan træffe en afgørelse.

Hvis myndigheden ikke kan træffe en afgørelse, f.eks. fordi der mangler visse lægelige oplysninger, kan myndigheden opfylde kravet ved at oplyse borgeren om, at der vil blive truffet afgørelse, når ansøgeren eller myndigheden har fremskaffet de manglende lægelige oplysninger.

Det fremgår også af vejledningen, at i nogle tilfælde kan man forudse, at der skal fremskaffes en del oplysninger, inden sagen er klar til afgørelse.

I sådanne tilfælde er det ofte umuligt at sige noget præcist om, hvor lang tid der vil gå, før der kan træffes en afgørelse. Myndigheden kan i disse tilfælde oplyse borgeren om, hvor langt sagen er, og at afgørelsen ikke kan træffes, før oplysningerne er fremskaffet.

Af lovforslag nr. L117 af 16. april 1997 fremgår blandt andet følgende:

”Det foreslås, at retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, om kommunalbestyrelsens pligt til at fastsætte sagsbehandlingsfrister præciseres i overensstemmelse med forarbejderne til den gældende bestemmelse (jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A s. 4883f.), så det klart fremgår af lovens ordlyd, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte en eller flere frister på de enkelte sagsområder inden for retssikkerhedslovens anvendelsesområde, og at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre disse frister. En ansøger om hjælp skal inden for fristen på det pågældende område modtage enten en afgørelse eller begrundet, skriftlig oplysning om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.”

Det er som følge heraf Ankestyrelsens vurdering, at kommunen skal give borger skriftlig besked om forlængelse af sagsbehandlingstiden ud over den fastsatte frist - også selvom kommunen ikke kan fastsætte en konkret dato for, hvornår afgørelsen kan forventes.

Det er ligeledes vores vurdering, at kommunen skal give borger skriftlig besked om forlængelse af sagsbehandlingstiden, selvom kommunen mener, at det henset til forløbet i den konkrete sag må være åbenlyst for borgeren, at sagsbehandlingsfristen ikke kan overholdes.

Endvidere er det vores vurdering, at borger skal modtage den skriftlige besked om forlængelse af fristen inden fristens udløb.

Ankestyrelsen lægger til grund, at Nordfyns Kommune har (haft) en praksis, hvorefter kommunen ikke altid har givet skriftlig besked om forlænget sagsbehandlingstid, når sagsbehandlingstiden har trukket ud over den efter § 3, stk. 2, fastsatte frist.

Vi henviser herved til det af kommunen anførte til [A]:

”I tilfælde, hvor det imidlertid allerede er åbenlyst også for borgeren, at de for afgørelsen nødvendige oplysninger endnu

ikke foreligger, er der dog ikke noget fornuftigt formål i at fremsende besked herom på skrift.”

Da kommunen skal give borger skriftlig besked om forlængelse af sagsbehandlingstiden – også selvom kommunen mener, at det må være åbenlyst for borgeren, at sagsbehandlingsfristen ikke kan overholdes – er det vores vurdering, at denne praksis ikke er i overensstemmelse med retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, 3. punktum.

Ankestyrelsen anmoder om en redegørelse fra kommunalbestyrelsen

Ankestyrelsen skal anmode kommunalbestyrelsen i Nordfyns Kommune om inden 2 måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver kommunalbestyrelsen anledning til.

Vi beklager den lange sagsbehandlingstid.

Ankestyrelsen har sendt en kopi af dette brev til [A].

Venlig hilsen

Hanne Villumsen
Kontorchef

Nadia Pedersen